

Bundel – Raadsinformatiebijeenkomst van 1 oktober 2024

- 1 Veiligheid onder de Utrechtse jeugd in de stad en op school
Tijd: 19:30–20:30
Locatie: oude Stadhuis
Beleidssterreinen: Onderwijs, Jeugd en Jeugdzorg / Portfeuillehouders: Eelco Eerenberg, Dennis de Vries
Agendeerders:
Venita Dada–Anthonij (D66), Hester Assen (PvdA), Romi Leever (PvdA), Bert van Steeg (CDA), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Emma Kolenbrander (Student & Starter), Patrick Jansen (Volt), Beau Nederhand (Volt), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Victor Paalman (Horizon) Mariam Al–Saqaaff (VVD), Christian Nyqvist (Stadsbelang Utrecht)
Motivatie:
Het vorige schooljaar zijn er in Utrecht meerdere incidenten geweest, zoals de ‘Gossip Girl accounts’ en de bangalijst, die symptomen lijken te zijn van een toename van een gevoel van onveiligheid onder de Utrechtse jeugd in de stad en op school. Nieuwsberichten en een rapport van de onderwijsinspectie lieten een toename van steeds heftigere incidenten zien.
De fracties van D66, PvdA, GL, S&S, VVD, CDA, EenUtrecht, Horizon, Volt en SBU gaan graag in gesprek met onderwijspersoneel, jongerenorganisaties, ouders en jongeren over wat zij zien in de stad en wat er (preventief) gedaan kan worden om te voorkomen dat deze onwenselijke trend zich ook in Utrecht voortzet. Het doel is om te bepalen welke rol de gemeente hierin kan spelen.
- Wat merken genodigden van de trend zoals beschreven door de onderwijsinspectie
 - Welke ideeën hebben zij over (preventieve) maatregelen die genomen kunnen worden?
 - Wat kan de gemeente hierin betekenen?
- Beantwoording SV2024 nr 116 over (Sociale) Veiligheid onder de Utrechtse jeugd en op scholen
M393 Online weerbaarheid jeugd
Onderwijsinspectie ziet meer heftige incidenten op middelbare scholen – NOS
Bangalijst op Leidsche Rijn College, school doet aangifte – RTV Utrecht
WEB – Infoblad RIB Veiligheid onder de Utrechtse jeugd in de stad en op school

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 116

Datum	9 juli 2024
Van	College B&W
Behandeld door	Renée van der Meulen (MO) en Onno Blok (OOV)
Doorkiesnummer	0302862888
E-mailadres	renee.van.der.meulen@utrecht.nl
Kenmerk	12550544
Beleidsveld	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2024 nummer 116 van Venita Dada-Anthonij (D66), Mariam Al-Saqaff (VVD), Maartje Vermeulen (GroenLinks) en Bert van Steeg (CDA) van 13 juni 2024 over (Sociale) Veiligheid onder de Utrechtse jeugd en op scholen. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Heeft het college een goed beeld van de veiligheid op Utrechtse scholen en herkent zij dit beeld van de toename en groter wordende ernst van incidenten?

Zo ja, kan het college een overzicht delen van wat voor incidenten dit betreft?

Antwoord 1

Wij staan in goed contact met de Utrechtse scholen en is op de hoogte van incidenten op de scholen waarbij ook politie betrokken is. Scholen signaleren een lichte toename van het aantal incidenten, met name rond agressie en online pesten. De gemeente houdt geen overzicht van incidenten bij en ook de politie registreert geen incidenten specifiek op het niveau van de scholen. We kunnen niet stellen dat de ernst van de incidenten in algemene zin groter wordt. Wel zien we dat maatschappelijke ontwikkelingen en de groeiende polarisatie in de samenleving ook de scholen binnenkomt. Reden om een ronde langs de scholen te maken en te bespreken hoe de gemeente de scholen kan ondersteunen bij het signaleren en handelen rond incidenten en onveilige situaties. Het is afgelopen periode een aantal keer voorgekomen dat er online bedreigingen werden geuit. Dat is niet specifiek voor scholen maar komt ook soms op scholen voor. Daar waar het zich heeft voorgedaan, zijn er nauwe contacten met scholen politie en OM geweest.

Vraag 2

Is het college bekend met andere, anders dan de op het Leidsche Rijn college circulerende bangalijs, ernstige incidenten zoals beschreven in het onderzoek? Worden deze gemonitord en bijgehouden?

Antwoord 2

De gemeente is bekend met een aantal incidenten dit schooljaar en betrokken bij de afhandeling en nazorg voor leerlingen en medewerkers van scholen. De wijkagenten en de gebiedsmanagers veiligheid zijn daarvoor het eerste aanspreekpunt. De politie registreert uiteraard alle incidenten in onze stad maar er wordt niet per school of op het thema scholen geregistreerd, de systematiek van registratie is anders. Schoolbesturen zijn in het kader van de wet Veiligheid op school (2015) verplicht de sociale veiligheid op de school te verbeteren en een veilige omgeving voor leerlingen en personeel te waarborgen. Bij deze zorgplicht hoort ook een jaarlijkse veiligheidsmonitor waarmee de veiligheidsbeleving van leerlingen wordt gemonitord. De Onderwijsinspectie houdt toezicht op het veiligheidsbeleid van de scholen. In de nieuwe wet 'vrij en veilig onderwijs' die naar verwachting in 2025 van kracht wordt is de monitoring en melding van incidenten bij de onderwijsinspectie opgenomen.

Vraag 3

Tijdens een aantal werkbezoeken kwam aan bod dat leerkrachten en docenten op het funderend onderwijs de verharding in de maatschappij terugzagen in de veranderde verhouding tussen henzelf in relatie tot ouders. Hierbij werd ervaren steeds vaker tegenover ouders te staan in plaats van naast ouders.

Is het college ook van deze signalen op de hoogte en welke rol ziet zij in het tegengaan van deze ontwikkeling?

Antwoord 3

Wij zijn op de hoogte van deze signalen van de scholen. Scholen zijn de maatschappij in het klein waarbij toenemende polarisatie tussen groepen onderling of richting instituties, zichtbaar is. Die spanningen kunnen zich ook uiten in incidenten tussen leerlingen onderling of tussen leerling, ouders en de school. Zowel bij leerlingen als bij ouders is soms sprake van intimiderend of agressief gedrag. In februari van dit jaar is een bijeenkomst georganiseerd waar scholen hun ervaringen over grensoverschrijdend gedrag van ouders en leerlingen konden bespreken. De gemeente ondersteunt deze scholen onder meer door de inzet van Tienerwerk dat door medewerkers van stichting JOU en Dock wordt georganiseerd. Zij dragen bij aan een gezond pedagogisch klimaat waarin leerlingen maar ook ouders worden meegenomen in de vreedzame school aanpak. We zijn met de basisscholen in Leidsche Rijn in gesprek om te onderzoeken hoe we met een gezamenlijke aanpak grensoverschrijdend gedrag verder kunnen terugdringen.

Vraag 4

Eerder zijn er door EenUtrecht al vragen gesteld over pesten en door D66 een overgenomen motie ingediend over de online weerbaarheid bij de Utrechtse jeugd. Afgezien van het feit dat deze verschijnselen brede prestatiedruk verhogen, is het ook aannemelijk dat zij bijdragen aan een sfeer of cultuur waarin incidenten zoals beschreven in het onderzoek zich makkelijker voor kunnen doen. Kan het college aangeven welke stappen er al op de eerdergenoemde stukken ondernomen zijn en of er daarnaast andere stappen zijn genomen in samenwerking met scholen en jongerenorganisaties om de (sociale) veiligheid onder de jeugd en op scholen te vergroten?

Antwoord 4

Wij hebben een aantal stappen gezet naar aanleiding van de motie en maatschappelijke signalen over online pestgedrag. Het [Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid](#) is dit voorjaar met uw raad gedeeld. Hierin wordt verder ingegaan op de interventies die we samen met andere betrokken partijen ondernemen om kinderen en jongeren digitaal weerbaarder te maken. Op 19 november van dit jaar organiseren we een congres voor zorgprofessionals en scholen waar de samenwerking rond de online leefwereld van onze jeugd verder versterken en een gezamenlijke visie ontwikkelen. In afstemming met de scholen en in aansluiting op hun behoefte doet de gemeente bovendien het nodige om de aanpak van sociale veiligheid in en rond scholen te ondersteunen.

De gemeente biedt een [lesaanbod veilig en weerbaar](#) voor de scholen met onder andere aandacht voor de online leefwereld van leerlingen en een module straatintimidatie. Organisaties als het jongerenwerk van stichting JOU en het mediateam van de Bibliotheek bieden programma's aan voor digitale geletterdheid en mediawijsheid voor leerlingen op de scholen.

Vraag 5

Heeft het college in beeld welke behoefte scholen hebben wat betreft de ondersteuning vanuit de gemeente? Zo ja, wat dan? Zo nee, gaat het college dat gesprek voeren?

Vraag 5

Er is een korte lijn tussen de scholen, de gebiedsmanagers veiligheid in de wijken en de wijkagenten in de aanpak van de veiligheid in en rond de scholen. Afspraken over deze samenwerking zijn vastgelegd in het convenant school en veiligheid van 2021. Op dit moment maken medewerkers van de gemeente een ronde langs alle vo scholen en mbo-instellingen om in gesprek te gaan over sociale veiligheid en jeugdcriminaliteit. De inzet vanuit het programma Grenzen Stellen, Perspectief Bieden en de samenwerking met partners rond de school zoals de politie, gebiedsmanagers veiligheid en het jongerenwerk maakt daar onderdeel van uit. De eerste behoeften van scholen zitten met name op een betere signalering van risicoleerlingen en handelingsperspectief voor schoolmedewerkers bij (dreigende) criminaliteit. Er is een vraag naar deskundigheidsbevordering voor schoolmedewerkers en extra begeleiding voor risicoleerlingen. Een goede verbinding van de zorgstructuur op scholen met veiligheidspartners, zoals de wijkagenten en het jongerenwerk is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen:(Sociale) Veiligheid onder de Utrechtse jeugd en op scholen

13 juni 2024

Vragen:

3 juni j.l. publiceerde RTL Nieuws een onderzoek¹ over de veiligheid op scholen, met zorgwekkende uitkomsten. Volgens de Onderwijsinspectie is het aantal meldingen van heftige incidenten (variërend van drugsverkoop tot vechtpartijen en prostitutie) op middelbare scholen aanzienlijk gestegen. Deze toename weerspiegelt de maatschappelijke verharding en baart grote zorgen over zowel de sociale veiligheid als de algemene veiligheid onder de jeugd, binnen én buiten de school.

Daarom de volgende set vragen van D66,VVD, GroenLinks en CDA:

1. Heeft het college een goed beeld van de veiligheid op Utrechtse scholen en herkent zij dit beeld van de toename en groter wordende ernst van incidenten? Zo ja, kan het college een overzicht delen van wat voor incidenten dit betreft?
2. Is het college bekend met andere, anders dan de op het Leidsche Rijn college circulerende bangelijst, ernstige incidenten zoals beschreven in het onderzoek? Worden deze gemonitord en bijgehouden?

Tijdens een aantal werkbezoeken kwam aan bod dat leerkrachten en docenten op het funderend onderwijs de verharding in de maatschappij terugzagen in de veranderde verhouding tussen henzelf in relatie tot ouders. Hierbij werd ervaren steeds vaker tegenover ouders te staan in plaats van naast ouders.

3. Is het college ook van deze signalen op de hoogte en welke rol ziet zij in het tegengaan van deze ontwikkeling?

Eerder zijn er door EenUtrecht al vragen gesteld over pesten² en door D66 een overgenomen motie ingediend over de online weerbaarheid bij de Utrechtse jeugd³. Afgezien van het feit dat deze verschijnselen brede prestatiedruk verhogen, is het ook aannemelijk dat zij bijdragen aan een sfeer of cultuur waarin incidenten zoals beschreven in het onderzoek zich makkelijker voor kunnen doen.

4. Kan het college aangeven welke stappen er al op de eerdergenoemde stukken ondernomen zijn en of er daarnaast andere stappen zijn genomen in

samenwerking met scholen en jongerenorganisaties om de (sociale) veiligheid onder de jeugd en op scholen te vergroten?

5. Heeft het college in beeld welke behoefte scholen hebben wat betreft de ondersteuning vanuit de gemeente? Zo ja, wat dan? Zo nee, gaat het college dat gesprek voeren?

Gesteld door:

- Venita Dada-Anthonij, D66
- Mariam Al-Saqaff, VVD
- Maartje Vermeulen, GroenLinks
- Bert van Steeg, CDA

Motie: Online weerbaarheid jeugd

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 09 november 2023 ter bespreking van de Programmabegroting

Constaterende dat:

1. Veel scholen recent kampen met de zogenaamde “Gossipgirl Accounts” waarop leerlingen roddels en achterklap delen over elkaar, maar ook over docenten;
2. Dit een negatieve impact heeft op het welbevinden van leerlingen en social media in algemene zin de prestatiedruk bij hen vergroot;
3. Veel scholen hard op zoek zijn naar oplossingen om hier mee om te gaan, en vaak als oplossing proberen telefoons en andere devices volledig te weren binnen de het gehele schoolgebouw en niet alleen in de klas.
4. Utrecht al veel doet op gebied emotionele weerbaarheid van de jeugd en dat daarin al goede samenwerking is met belanghebbende partijen;

Overwegende dat:

1. Mobieltjes niet meer weg te denken zijn uit de samenleving en juist in het dagelijks leven een steeds grotere rol spelen;
2. Vandaag peilde dat 75% van de prestatiedruk onder jongeren juist ervaren wordt door social media;
3. Jongeren juist moeten leren over de omgang met en met de verleidingen van mobieltjes en social media;
4. Ook jongeren zelf, ouders, professionals die werken met jeugd volgens onderstaande fracties een belangrijk onderdeel zijn van de oplossing, niet alleen het onderwijs.
5. Binnen reeds bestaande samenwerkingen en relaties online weerbaarheid goed past en toegevoegd kan worden als onderwerp;

Verzoekt het college om:

1. Samen met belanghebbende partijen (jongeren/leerlingen, ouders/oudervertegenwoordigers, onderwijsinstellingen en organisaties die de jeugd ondersteunen) in gesprek te gaan, om te komen tot samenwerkingsafspraken en gezamenlijk gedragen doelen om de online weerbaarheid van jongeren samen te vergroten;
2. Daarin te ook te kijken naar ervaringen en best practices van landen binnen Europa en deze eventueel mee te nemen in die gesprekken.

En gaat over tot de orde van de dag

Ingediend door:

- Venita Dada-Anthonij, D66
- Esma Kendir, Student & Starter
- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Bert van Steeg, CDA
- Stevie Nolten, BIJ1
- Kirsten Alblas, ChristenUnie
- Ruud Maas, Volt

Onderwijsinspectie ziet meer heftige incidenten op middelbare scholen¹

De Inspectie van het Onderwijs heeft de afgelopen vier maanden het hoogste aantal meldingen ooit binnengekregen van heftige incidenten op middelbare scholen. Het waren er 370, tegen 280 in dezelfde periode vorig jaar. De meldingen variëren van drugsverkoop in het fietsenhok en vechtpartijen tot, in één geval, prostitutie op het toilet, blijkt uit onderzoek van [RTL Nieuws](#).

Bestuurder Rutger Pol van de inspectie zegt in het *NOS Radio 1 Journaal* dat maatschappelijke ontwikkelingen zoals verharding terug te zien zijn op scholen. "Een school is een mini-maatschappij en we zien meer en heftigere incidenten. Dat baart ons zorgen, omdat een leerling zich pas kan ontwikkelen als die zich veilig voelt."

De inspectie spreekt van een zorgwekkende ontwikkeling maar weet niet of de toename komt doordat er daadwerkelijk meer incidenten waren of doordat scholen incidenten eerder melden.

'Straatcultuur komt binnen'

Directeuren, leraren en deskundigen zeggen bij RTL Nieuws dat "de straatcultuur" de scholen heeft bereikt. Ze spreken ook van "verharde omgangsvormen" en van "criminaliteit". Onderwijsexpert Leon Meijs stelt dat het verkopen van drugs op bijna elke school een probleem is en dat op sommige scholen de deur overdag dicht is omdat er anders dealers naar binnen komen.

Bezorgde ouders, leerlingen en scholen zelf kunnen bij de inspectie melding maken van onveiligheid. Daarnaast zijn scholen sinds 2015 verplicht om de sociale veiligheid van leerlingen te [monitoren](#) en de resultaten daarvan door te geven aan de inspectie. Die gaat voortaan strenger controleren of scholen dat ook doen.

Ook al zijn er op middelbare school De Breul in Zeist weinig incidenten, ze zijn wel voorbereid als er iets gebeurt. Daarover vertelt rector Jelmer de Wal in onderstaande video:

RTL Nieuws [ging kijken](#) op een vmbo-school in Huissen, die maatregelen nam en in een jaar tijd op veiligheidsgebied van 'zeer zwak' naar 'voldoende' ging. "Zo'n oordeel doet heel veel met je imago", zegt de schooldirecteur.

Er waren volgens de directeur vechtpartijen in de aula of de klas en er werden stoelen door het trapportaal gegooid. De school verplaatste de receptie naar de ingang waardoor duidelijker werd wie er de school binnenkomt en zocht samenwerking met politie, gemeente en jongerenwerkers. "Het is rustiger geworden op school en we zijn er eerder bij als het mis dreigt te gaan."

¹ [Onderwijsinspectie ziet meer heftige incidenten op middelbare scholen \(nos.nl\)](#)

Bangalijs op Leidsche Rijn College, school doet aangifte¹

12 juni, 09:56 • 3 minuten leestijd

© RTV Utrecht

Utrecht - Het Leidsche Rijn College (LRC) in Utrecht heeft aangifte gedaan, nadat een zogenoemde bangalijs is rondgestuurd in appgroepen van leerlingen van 5 vwo. Drie leerlingen zijn door de school kort geschorst, twee van hen zijn inmiddels weer welkom. Een derde leerling zit nog thuis.

Een PowerPoint met namen en persoonsgegevens van achttien leerlingen circuleerde op school via WhatsApp. Op de lijst stonden ook foto's, samen met "een negatieve beoordeling van hun uiterlijk en beschrijvingen van seksueel getinte handelingen", meldt de school.

Het Leidsche Rijn College weet niet hoe vaak de lijst is gedeeld, maar weet wel wie de lijst heeft opgesteld. Die leerling wordt volgens de school "passend gestraft, omdat zijn handelen niet past binnen onze gedragsnormen en medeleerlingen hierdoor zijn geschaad".

Drie leerlingen geschorst

In een eerdere brief aan ouders van alle vwo-5-leerlingen meldde de school dat drie leerlingen kort geschorst zijn na het sturen van de lijst. Twee van hen hebben een "time-out" van twee dagen gekregen en mochten sinds eergisteren weer naar school. Een derde zit nog thuis, na een schorsing van vijf dagen.

Volgens een ouder die de brief deelde met RTV Utrecht is de lijst op het LRC "vergelijkbaar met de [grietenpresentatie](#) van Utrechtse studenten". De ouder beschrijft de lijst als volgt: "Het is een PowerPoint met een foto, naam, leerlingnummer én een korte beschrijving van 'bepaalde handelingen'." Die beschrijving zou 'seksueel getint' zijn. Aanvankelijk vond de

¹ [Bangalijs op Leidsche Rijn College, school doet aangifte - RTV Utrecht](#)

vader dat de school te mild reageerde maar na de aangifte bij de politie noemt hij de reactie 'passend'. Wel vindt de man het teleurstellend dat hij daarvoor eerst de media moest inschakelen.

Nieuwe informatie

Directeur Eric Hordijk van het LRC heeft zojuist aan de ouders laten weten dat de school aanvankelijk geen aangifte deed "op basis van de informatie die bij ons in eerste instantie bekend was". Nu doet de school dat wel.

Hordijk schrijft: "Inmiddels zijn we naar aanleiding van signalen van leerlingen en media in het bezit gekomen van de originele lijst. De inhoud blijkt ernstiger te zijn dan aanvankelijk bij ons bekend was. Dit maakt dat we besloten hebben om alsnog aangifte te doen zodat er strafrechtelijk onderzoek kan plaatsvinden. Ook hebben we een melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens vanwege het misbruik van persoonsgegevens van onze leerlingen."

Hordijk laat ook nog weten dat ze op school "enorm geschrokken zijn van het feit dat dit incident heeft plaatsgevonden". Hij zegt in een reactie: "Het opstellen, maar ook het delen van de lijst is seksistisch, beledigend en beschadigend. We stellen, binnen onze opvoedkundige mogelijkheden, alles in werking om een dergelijk voorval in de toekomst te voorkomen."

De komende weken worden gesprekken gevoerd met leerlingen die daar behoefte aan hebben. Ook is er volgens de school ondersteuning voor hen beschikbaar. Daarnaast roept de directeur ouders op "om het gesprek aan te gaan met hun kinderen."

Veiligheid onder de Utrechtse jeugd in de stad en op school

Basisinformatie

Datum	1 Oktober 2024
Gespreksleider	<i>Ilse Raaijmakers</i>
Tijd	19:30-20:30
Zaal	Stadhuishal
Werkvorm	Gesprek tussen raadsleden en aanwezigen
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg
Vervolg	De gemeenteraad debatteert op 10 oktober over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie. Dit onderwerp is nog niet geagendeerd voor een debat in de gemeenteraad. Wilt u nog informatie delen met raadsleden, stuur dit naar raadsinformatiebijeenkomst@utrecht.nl
Links naar Deelnemers	Website gemeente en facebook Twee deelnemers, Globe College Drie deelnemers, JoU-Jongerenwerk Utrecht Elf deelnemers, Young Minds Utrecht Een deelnemer, Sterk VO/OPDC Een deelnemer, OPDC Utrecht Een deelnemer eigen initiatief

Programma

De agenderende partijen wensen aan de hand van de onderstaande drie vragen input op te halen bij de aanwezigen:

- Wat merken genodigden van de trend zoals beschreven door de onderwijsinspectie?
- Welke ideeën hebben zij over (preventieve) maatregelen die genomen kunnen worden?
- Wat kan de gemeente hierin betekenen?

Motivatie

Geagendeerd door: Venita Dada-Anthonij (D66), Hester Assen (PvdA), Romi Leever (PvdA), Bert van Steeg (CDA), Maartje Vermeulen (GroenLinks), Emma Kolenbrander (Student & Starter), Patrick Jansen (Volt), Beau Nederhand (Volt), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Victor Paalman (Horizon) Mariam Al-Saqaff (VVD), Christian Nyqvist (Stadsbelang Utrecht)

Het vorige schooljaar zijn er in Utrecht meerdere incidenten geweest, zoals de 'Gossip Girl accounts' en de bangelijst, die symptomen lijken te zijn van een toename van een gevoel van onveiligheid onder de Utrechtse jeugd in de stad en op school. Nieuwsberichten en een rapport van de onderwijsinspectie lieten een toename van steeds heftigere incidenten zien.

De fracties van D66, PvdA, GL, S&S, VVD, CDA, EenUtrecht, Horizon, Volt en SBU gaan graag in gesprek met onderwijspersoneel, jongerenorganisaties, ouders en jongeren over wat zij zien in de stad en wat er (preventief) gedaan kan worden om te voorkomen dat deze onwenselijke trend zich ook in Utrecht voortzet. Het doel is om te bepalen welke rol de gemeente hierin kan spelen.

- Wat merken genodigden van de trend zoals beschreven door de onderwijsinspectie
- Welke ideeën hebben zij over (preventieve) maatregelen die genomen kunnen worden?
- Wat kan de gemeente hierin betekenen?

Bijdrage

-